

תפ"ח 489/04/20 - מדינת ישראל נגד ברק בן עמי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפ"ח 489-04-20 מדינת ישראל נ' בן עמי(עציר)

לפני	כבוד השופטת, סגנית הנשיאה ליאורה ברודי, אב"ד, כבוד השופטת מיכל ברק נבו, כבוד השופט מיכאל תמיר המאשימה
נגד	מדינת ישראל באמצעות ב"כ עו"ד ליאת פלג, פמ"מ
הנאשם	ברק בן עמי (עציר) באמצעות ב"כ עו"ד רן אלון

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודייתו בעבירות כדלקמן: רצח בכוונה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 301א(א)(8) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") וניסיון רצח (שתי עבירות), לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין.
2. הודייתו של הנאשם והרשעתו בדין הן במסגרת הסדר טיעון, שלפיו הודה הנאשם בעובדות כתב האישום (ללא תיקון). אשר לעונש: הוסכם שבגין עבירת הרצח ייגזר על הנאשם מאסר עולם, ובגין שתי העבירות של ניסיון לרצח ייגזר עליו מאסר בפועל למשך 20 שנים, שירוצה במצטבר לעונש המאסר עולם.
3. המאשימה הודיעה כי תבקש מבית המשפט לקבוע שמדובר ברצח חריג בחומרתו, בהתאם לסעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן: "**חוק שחרור על-תנאי ממאסר**"). הוסכם שההגנה, המתנגדת לקביעה זו, תשטח את טיעוניה בסוגיה זו. כן הוסכם במסגרת ההסדר שהנאשם יחויב בפיצוי נפגעי העבירה, ואולם אין הסכמה בין הצדדים לעניין שיעור הפיצוי.
4. לבית המשפט הוגש תסקיר על אודות נפגעות העבירה.

כתב האישום

5. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין רצח בכוונה בנסיבות מחמירות של בתו התינוקת, שבעת הירצחה הייתה כבת 10 חודשים (להלן: "התינוקת"), וכן ניסיון רצח של אשתו דאז (להלן: "המתלוננת") ושל בתו הפעוטה שהייתה כבת 3 שנים (להלן: "הפעוטה").
6. על הנוסח המלא של כתב האישום קיים צו איסור פרסום, לרבות על שמה של הפעוטה. החלק המותר בפרסום הוא כמפורט בתמצית כתב האישום. להלן פרטי כתב האישום לפי הנוסח המותר לפרסום:
7. ביום 6.3.20, בשעות הבוקר המוקדמות, בשל ויכוח של מה בכך, שבמהלכו עלבו הנאשם והמתלוננת זה בזו, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה להמית את המתלוננת, את בתם הפעוטה ואת בתם התינוקת, וכן לשים קץ לחייו.
8. הנאשם התקרב למתלוננת, שישבה באותה העת על הספה כשהתינוקת בזרועותיה, היכה אותה מכת אגרוף בפניה, דחף אותה וחנוק אותה, בעוד המתלוננת מנסה להדוף אותו ממנה. מיד לאחר מכן ניגש הנאשם למטבח, נטל סכין מטבח ודקר את המתלוננת מספר פעמים באמצעות הסכין בצווארה, במטרה להביא למותה. המתלוננת נפלה מהספה לרצפה והתינוקת נותרה שכובה על הספה. הנאשם חנק את המתלוננת פעם נוספת ודקר אותה בצווארה באמצעות הסכין.
9. לאחר מכן, ניגש הנאשם לתינוקת ודקר אותה באמצעות הסכין בצווארה ובבית החזה שלה, על מנת לגרום למותה.
10. בהמשך, דקר הנאשם את הפעוטה באמצעות הסכין מספר פעמים בצווארה ובפלג גופה העליון, על מנת לגרום למותה.
11. המתלוננת הצליחה לקום, וניסתה לצאת מהדירה כדי להזעיק עזרה. הנאשם ניגש אליה ודקר אותה פעם נוספת. למרות זאת, הצליחה המתלוננת לצאת לחצר וזעקה לעזרה. הנאשם שיצא בעקבות המתלוננת, השיג אותה, תפס בשיערה ודקר אותה פעם נוספת בבטנה, באמצעות הסכין. המתלוננת נפלה ארצה, והנאשם תפס ברגלה וניסה לגרור אותה לדירה. בעת שאנשים נוספים הגיעו למקום, הרפה הנאשם מהמתלוננת.
12. הנאשם חזר לדירה וחנוק את הפעוטה בצווארה בידיו. בנוסף, פצע הנאשם את עצמו באופן שטחי בצווארו באמצעות הסכין וסכין נוספת. כשהגיעו לדירה אנשים נוספים, חדל הנאשם ממעשיו.
13. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם מותה של התינוקת. לפעוטה נגרמו פצעי דקירה רבים, היא נותחה ואושפזה במשך 10 ימים; למתלוננת נגרמו פצעי דקירה רבים, והיא נותחה ואושפזה למשך 7 ימים.

הראיות לעניין העונש

14. **המתלוננת** העידה בבכי, שלאחר האירוע היא נעה בין הרצון להפסיק את סבלה כדי להיות עם התינוקת שחייה נקטלו ובין הרצון לשקם את חייה של הפעוטה שנותרה בחיים. המתלוננת הביעה געגועים עזים לבתה התינוקת שמותה היה מלווה בייסורים. ברגעיה האחרונים בכתה התינוקת, והבינה שהיא מצויה בסכנה.
15. המתלוננת סיפרה שבתה התינוקת הייתה חייכנית, אהובה וחכמה באופן יוצא דופן לגילה. המתלוננת הגיעה להלוויה של התינוקת באמבולנס על מנת לראות את פניה בפעם האחרונה. היא ובתה הפעוטה אושפזו בבית החולים, ולפיכך לא יכלו לשבת "שבעה" על התינוקת.
16. בתה הפעוטה של המתלוננת זוכרת היטב את יום האירוע, והיא חווה סבל וכאב ברבדים רבים בחיים. לבית המשפט הוגשו תמונות של התינוקת; של הפעוטה במהלך הטיפול הרפואי, וכן של הפגיעות שנגרמו למתלוננת בצווארה (ע/7). לצד המוות של התינוקת ממשיכה המתלוננת בחייה כדי לבנות חיים חדשים לפעוטה. המתלוננת עושה כל אשר לאל ידה כדי שהפעוטה תרגיש בטוחה, אהובה ומוגנת בביתה.
17. המתלוננת נחקרה נגדית ע"י ב"כ הנאשם בנוגע לפן הכלכלי של הליך הגירושין בינה ובין הנאשם. אשר לחשבון העו"ש (ע/1), העידה המתלוננת שלאחר מאבק משפטי, יתרת כספי העו"ש נותרה בחזקתה. עם זאת היא ציינה שהכספים הם פרי העמל הן שלה והן של הנאשם. כמו כן היא אישרה ששני כלי הרכב המשפחתיים הועברו אליה. ערכו של אחד מהם מועט, הוא נמכר והתמורה משמשת לגידול הפעוטה. את סכום ההלוואה לרכישת הרכב השני עדיין פורעת המתלוננת בעצמה (ע/2 וע/3). גם כספי קרן ההשתלמות של הנאשם משמשים לטיפולים הנדרשים לקטינה (ע/6).
18. המתלוננת אישרה שבדיון בבית המשפט לענייני משפחה, ויתר הנאשם על האפוסטרופסות שלו על הפעוטה, ואולם סייג את הסכמתו בכך שחל איסור להוציא את הפעוטה מהארץ לצורך מגורים מחוץ לישראל. בבית הדין הרבני נעשה ניסיון לגבש הסכמה לעניין המזונות (ע/5) והחלטת בית הדין הרבני מיום 14.6.20, אך ניסיון זה לא צלח. בסופו של דבר, כעבור זמן קצר, הושגה בין הצדדים הסכמה בעניין זה בבית המשפט לענייני משפחה (ע/6). בפועל, משולם סכום המזונות על ידי הביטוח הלאומי. כמו כן, כבר בדיון הראשון בבית הדין הרבני הסכים הנאשם למתן הגט למתלוננת ושיתף פעולה בהליך הגירושין (ע/4 וע/5).

תסקיר נפגעות העבירה

19. כהערה מקדימה נציין כי בטרם הוכן התסקיר, ולאחר שהמתלוננת חשפה לפני שירות המבחן תכנים קשים על אודות מצבה ומצבה של הפעוטה, הגיש לנו שירות המבחן בקשה, המבטאת את רצונה של

המתלוננת, שלפיה לא יגולו לנאשם פרטי התסקיר. לאחר שאפשרנו מהלך זה, הוגש לבית המשפט הן תסקיר מפורט לגבי נפגעות העבירה והן תמצית מהתסקיר, הכוללת פרטים המותרים לגילוי לנאשם. לפיכך, במסגרת התייחסותנו לתסקיר נעשה זאת בתמצית, ובעיקר על דרך ההפניה.

20. מהתסקיר עולה תמונת נזק חמורה וקשה ביותר.
21. המתלוננת תיארה את מערכת היחסים הלא פשוטה בינה ובין הנאשם עובר ליום ביצוע העבירות. באותה תקופה עדיין הותירו בני הזוג את התא המשפחתי בשלמותו, ואף תכננו להעתיק את מקום מגוריהם למקום אחר בארץ. כחודש לאחר האירוע, התגרשו בני הזוג (עמ' 3-4 לתסקיר).
22. האירוע הטראומטי תואר על ידי המתלוננת בפרוטרוט. דומה שתיאור המעשים והתחושות של המתלוננת אינו משאיר עין יבשה (שם, בעמ' 5).
23. המתלוננת סיפרה כי גידלה את בתה התינוקת באהבה רבה. התינוקת התפתחה יפה וכבר החלה לגלות סממנים של אופי משלה ודעתנות. כן טיפחה המתלוננת את הקשר בין שתי בנותיה (שם, בעמ' 5, פסקה 2).
24. המתלוננת תיארה כי מותה של התינוקת נקבע במהלך הניתוח שעברה, זמן קצר לאחר הפגיעה. היא הוסיפה ותיארה בפרוטרוט את הפגיעות הגופניות והנזקים שנגרמו לה ולבתה הפעוטה ואת ההשלכות הגופניות והבריאותיות של הפגיעות (שם, בעמ' 6).
25. בהמשך התסקיר מתואר הקושי של המתלוננת הכרוך בכך שהיא עדיין מתגוררת בבית שבו התרחש האירוע הטראומטי (שם, בעמ' 7, פסקה 1).
26. המתלוננת מביעה דאגה עמוקה לבתה הפעוטה הן בהווה והן בעתיד (שם, בעמ' 7).
27. לאחר מכן ממשיך התסקיר וסוקר את פרטי הנזק המשתרע על תחומים רבים, מורכבים ומשמעותיים, לרבות ההשלכות הכלכליות. תוך שאנו מכבדים את עמדת המתלוננת, נתייחס לנזקים על דרך ההפניה לתסקיר (שם, בעמ' 8-10).
28. שירות המבחן מסכם כי תמונת הנזק היא חמורה באופן קיצוני, וכמסר של הכרה משפטית וחברתית בחומרת מעשי הנאשם ובהשלכותיהם על המתלוננת והפעוטה, ושל הגנה חברתית עליהן, הוא ממליץ לחייב את הנאשם גם בפיצוי משמעותי לשתי נפגעות העבירה.

טיעוני ב"כ הצדדים

29. **ב"כ המאשימה** עתרה לכבד את הסדר הטיעון ולגזור על הנאשם עונש מוסכם של מאסר עולם, וכן מאסר למשך 20 שנים שירוצה במצטבר לעונש המאסר עולם. ב"כ המאשימה הדגישה כי לא בלב קל הושג הסדר הטיעון בתיק זה. ההסכמה גובשה לאחר מו"מ ממושך, שכלל גם שיתוף פעולה מלא של המתלוננת. הנאשם הודה ונטל אחריות לכל המעשים המפורטים בעובדות כתב האישום והוא הורשע בכל העבירות שיוחסו לו, הכול לפי כתב האישום המקורי (שלא תוקן במסגרת ההסדר). הודייתו של הנאשם חסכה את עדות המתלוננת לעניין בירור האשמה, עדות שכרוכה בקושי רגשי משמעותי.

30. בנסיבות המקרה - כך ב"כ המאשימה - ובהתאם לפסיקת בתי המשפט, העונש שעליו הוסכם הוא עונש ראוי. מדובר באירוע מזעזע ומחריד, שמבחינת הנאשם אמור היה להסתיים במות המתלוננת ובנותיו. חומרת מעשיו של הנאשם מצדיקה ענישה משמעותית וחמורה, והענישה המוסכמת נותנת לכך ביטוי.

31. ב"כ המאשימה הפנתה לתפ"ח (מחוזי נצרת) 4342-03-17 **מדינת ישראל נ' סלע** (30.5.18) (להלן: "**תפ"ח סלע**"): לאחר שמיעת הוכחות, נדון הנאשם לארבעה מאסרי עולם, בגין ארבעה מעשי רצח, וכן ל-10 שנות מאסר, בגין עבירת ניסיון רצח. הנאשם רצח את אשתו, את שני ילדיו וילד נוסף. כן ניסה לרצוח ילד נוסף. נקבע שכל המאסרים ירוצו באופן מצטבר. כן הפנתה ב"כ המאשימה לתפ"ח (מחוזי ת"א) 23881-12-15 **מדינת ישראל נ' חליל** (28.11.16) (להלן: "**תפ"ח חליל**"): הנאשם שהודה נדון לשני מאסרי עולם, בגין שתי עבירות רצח, וכן נגזרו עליו 20 שנות מאסר, בגין שלוש עבירות ניסיון רצח. נקבע שכל המאסרים ירוצו במצטבר. בלב הנאשם, תושב הרשות הפלסטינית, גמלה ההחלטה לרצוח יהודים בתקווה שיזכה למעמד של "שהיד". הנאשם פתח במסע הרג רצחני בבניין "פנורמה" בתל אביב שבמהלכו דקר למוות שני אנשים, פצע פציעות חמורות אדם נוסף, וכן ניסה ללא הצלחה לדקור אזרחים נוספים ששהו במקום.

הפיצוי לנפגעות העבירה

32. ב"כ המאשימה עתרה להשית על הנאשם את הפיצוי המרבי הקבוע בחוק בגין כל אחת מהעבירות שבהן הוא הורשע: בגין עבירת הרצח, לחלק את הפיצוי בין המתלוננת ובין הפעוטה; בגין עבירת ניסיון הרצח של המתלוננת, פיצוי למתלוננת, ובגין עבירת ניסיון הרצח של הפעוטה, לחלק את הפיצוי בין המתלוננת ובין הפעוטה.

33. ב"כ המאשימה הפנתה לנזק הקשה שנגרם לנפגעות העבירה, כפי שהוא עולה מתסקיר נפגעות העבירה. התסקיר פורש תמונה קיצונית בחומרתה ומפרט ראשי נזק רבים והשלכות רחבות על כל תחומי החיים של המתלוננת ושל הפעוטה. על הנזק ניתן ללמוד גם מדבריה של המתלוננת לעונש. המתלוננת היא אישה צעירה שעול שיקום משפחתה מוטל כל כולו על כתפיה, ועליה להתמודד עם הנזקים הפיזיים

והנפשיים שנגרמו לה וגם להיטיב את חייה של הפעוטה ולהקימה מתוך ההריסות.

34. אשר לכספים שהועברו למתלוננת בהליכים האזרחיים: בכך אין כדי להשפיע על שיעור הפיצוי בהליך הפלילי. רכיב הפיצוי הוא רכיב עונשי. שיעור הפיצוי בהליך הפלילי מושפע ממהות העבירות שבהן הורשע הנאשם, מחומרת המעשים ומהנזק שנגרם לנפגעות העבירה כתוצאה ממעשיו של הנאשם. העובדה שהנאשם עתיד לרצות עונש מאסר ממושך אינה מהווה שיקול להקלה בקביעת שיעור הפיצוי. כפי שכבר נפסק, היכולות כלכליות של הנאשם אינן פרמטר בקביעת גובה שיעור הפיצוי. ב"כ המאשימה הפנתה לע"פ 2418/17 **קוטינה נ' מדינת ישראל** (25.10.18) (להלן: "**ע"פ קוטינה**"): שם הושת על המערער פיצוי מרבי למשפחת נפגע העבירה המנוח בגין עבירת הרצח, ופיצוי מרבי נוסף לנפגעת העבירה הנוספת בגין עבירת ניסיון הרצח.

רצח חריג בחומרתו

35. ב"כ המאשימה עתרה לקבוע שבעניינו חל סעיף 30 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, היינו: רצח התינוקת הוא רצח חריג בחומרתו.

36. ב"כ המאשימה ציינה שסעיף 30 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר אינו מונה רשימה של מקרים שבהם יקבע בית המשפט שהרצח הוא רצח חריג בחומרתו, והקביעה נתונה לשיקול דעת בית המשפט. ב"כ המאשימה הפנתה לפרוטוקול מס' 237 משיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-17 (22.9.14), שדנה בהצעת חוק שחרור על-תנאי ממאסר (תיקון מס' 14) (אסיר עולם שהורשע ברצח חריג בחומרתו), התשע"ד-2014, ה"ח 566 (להלן: "**פרוטוקול וועדת החוקה, חוק ומשפט**"). בפרוטוקול הנ"ל הובאו על ידי חברי הוועדה דוגמאות למקרי רצח שהתרחשו שבאים בגדר רצח חריג בחומרתו. חברי הוועדה לא הגבילו את המונח "רצח חריג בחומרתו" לרצח מרובה קורבנות, כי אם צוין שהקביעה תיעשה לפי נסיבות האירוע. כמו כן הפנתה ב"כ המאשימה להנחיית פרקליט המדינה 9.18 "רצח חריג בחומרתו" (19.5.20) (להלן: "**הנחיית פרקליט המדינה**"). סעיף 9 להנחיה קובע נסיבות שבהתקיימותן תשקול התביעה לבקש מבית המשפט להכריז על רצח כעל "רצח חריג בחומרתו", תוך ציון שאין מדובר ברשימה ממצה. ב"כ המאשימה הוסיפה כי עמדה בתנאי הסף להגשת הבקשה, דהיינו: שהרצח בוצע בנסיבות מחמירות. במקרים שבהם הנסיבה המחמירה היא חריגה בחומרתה, ניתן לקבוע שמדובר ברצח חריג בחומרתו. בנוסף הפנתה ב"כ המאשימה **לפסיקת בתי המשפט** בנוגע להחלת סעיף 30 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר (כפי שתפורט בסעיף 65 להלן).

37. המקרה הנדון הוא מקרה מובהק של רצח חריג בחומרתו. בענייננו מתקיימות הנסיבות הקבועות בסעיף 9 **להנחיית פרקליט המדינה**: מדובר ברצח מכוון של ילדים צעירים, במיוחד כשהרוצח היה קרוב משפחה או אחראי או אפוטרופוס של הנרצח (סעיף 9(1)), וכן הרצח בוצע בכוונה לרצוח רבים אף אם הביא למותו של קורבן בודד, וכשכל הקורבנות הפוטנציאליים או חלקם הם בני אותו "תא משפחתי" (סעיף 9(4)).

38. הנאשם ניסה לשים קץ לחייהן של כל בנות משפחתו, מהן ילדה כבת 3 שנים ותינוקת כבת 10 חודשים, שמצאה את מותה באירוע הרצח. הנאשם, אבי המשפחה, שאמור לגונן על בנות משפחתו, פגע בהן בנחישות ובצורה אכזרית, מבלי ששעה למצוקתן כפי שבאה לידי ביטוי בעת הפגיעה בהן. הדקירות כווננו לצוואר ולפלג הגוף העליון של נפגעות העבירה. די בעובדה שהנאשם רצח בדקירות סכין את בתו התינוקת כדי להצדיק את הקביעה שהרצח הוא חריג בחומרתו. ואולם, במקרה הנדון יש להתחשב גם בכלל נסיבות האירוע, לרבות ניסיונות הרצח של המתלוננת והפעוטה כנסיבות שמובילות למסקנה שהרצח הוא רצח חריג בחומרתו.

39. **ב"כ הנאשם** עתר אף הוא לכבד את הסדר הטיעון ולגזור על הנאשם את העונש המוסכם כמפורט לעיל. ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם הודה בכל עובדות כתב האישום ככתבן וכלשונו. הנאשם עשה כן בשל רצונו העז לסיים במהרה את ההליך המשפטי ולאפשר למתלוננת ולבני משפחתה לשים את ההליך מאחוריהם ולהתחיל הליך שיקום. העונש שצפוי להיגזר על הנאשם בהסכמתו הוא חמור ומשמעותי.

40. הנאשם נטל אחריות מלאה למעשיו והביע חרטה עמוקה שאותה ביטא כבר בחקירתו הראשונה במשטרה. להודייתו של הנאשם יש חשיבות עצומה כלפי נפגעות העבירה, ובמיוחד לפעוטה שכאשר תגדל, תדע שאביה נטל אחריות למעשיו. הודייתו של הנאשם חסכה את העדת המתלוננת על כל הקשיים שהיו צפויים לה אילו הייתה מעידה. נטילת האחריות באה לידי ביטוי גם בכך שהנאשם נתן למתלוננת גט באופן מיידי, מבלי להערים עליה קשיים, ויתר על האפוטרופסות שלו על הפעוטה מתוך הבנה שזה הדבר הנכון לעשות בנסיבות המקרה. בנוסף, ויתר הנאשם למתלוננת על חלקו ברכוש המשותף. במעשיו אלה הביא הנאשם לידי ביטוי את חרטתו העמוקה על מעשיו.

41. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, הפנה ב"כ הנאשם לכך שאין מדובר במעשה שתוכנן מראש, אלא באירוע ספונטני שהתרחש בהחלטה של רגע, שנתקבלה לאחר ויכוח בין בני הזוג שבמהלכו עלבו הנאשם והמתלוננת זה בזה. ברגע אחד של כעס, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה האומללה להמית את נפגעות העבירה ולשים קץ לחייו. מחוות הדעת הפסיכיאטרית עולה שהנאשם תיאר את התנהגותו כ"איבוד שליטה" על רקע תחושות של זעם, השפלה ותסכול שחווה במפגש עם המתלוננת. כן תיאר הנאשם שחש כי הגיע למבוי סתום, שהכול סביבו קרס ואין טעם לחייו. הנאשם רצה למחוק הכול וירד עליו "מסך שחור" עד כדי חוסר שליטה עצמית.

42. עובר לאירוע, ניהל הנאשם אורח חיים נורמטיבי ומעולם לא הסתבך בפלילים. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, שירת שירות צבאי מלא כלוחם ואף שירת בשירות מילואים. בהמשך, למד הנאשם הנדסת מכונות וסיים את לימודיו בהצלחה. עובר לאירוע עבד הנאשם במשך מספר שנים במקום עבודה מסודר. בעת האירוע היו הנאשם והמתלוננת נשואים ועמדו לעבור יחד לבית חדש.

43. **אשר לשיעור הפיצוי:** במסגרת ההליך האזרחי העביר הנאשם למתלוננת ולפעוטה את כל רכשו, שכולל את חלקו בחשבון המשותף, שני רכבים וקרן השתלמות. שווי הרכוש המדובר מגיע למאות אלפי

שקלים שאותם העביר הנאשם למתלוננת ולפעוטה עוד לפני הסדר הטיעון. לנוכח מהלך זה של הנאשם, לא נותרו לו אמצעים כספיים נוספים. לפיכך ביקש ב"כ הנאשם שהסכומים שהועברו במסגרת ההליך האזרחי ייחשבו כפיצוי גם בהליך הפלילי. לחלופין, ביקש שהסכום ששולם יילקח בחשבון במסגרת פסיקת הפיצוי בהליך דנן. ב"כ הנאשם הדגיש כי אם גם בהליך הפלילי יחויב הנאשם בפיצוי נוסף מעבר למה ששילם בהליך האזרחי, הרי שמחמת מצבו הכלכלי של הנאשם והעובדה שהוא עתיד לרצות שנים רבות מאחורי סורג וברית, הוא לא יוכל לשלם את הפיצוי.

רצח חריג בחומרתו

44. ב"כ הנאשם טען, שעל אף נסיבותיו הטרגיות והקשות של מעשה הרצח, אין לקבוע כי מדובר ברצח חריג בחומרתו במובן החוק.

45. הנאשם הורשע ברצח בנסיבות מחמירות. הנסיבה המחמירה היא שמעשה הרצח בוצע בקורבן חסר ישע או קטין שעובר העבירה אחראי עליו. סעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר נחקק עובר לרפורמת עבירות ההמתה. במסגרת הרפורמה בעבירות ההמתה נקבע מדרג בין עבירות ההמתה השונות, כך שרצח קטין על ידי אחראי אינו "רצח רגיל", אלא רצח בנסיבות מחמירות שבצדו עונש מאסר עולם חובה. עובר לרפורמה, כשמדובר היה ברצח קטין על ידי אחראי, ייתכן שהיה צורך בסעיף 30ב על מנת לתת ביטוי לחומרת המעשה. ואולם כיום, לאחר הרפורמה, אליבא דב"כ הנאשם, כדי שרצח בנסיבות מחמירות ייחשב כרצח חריג בחומרתו, לא די בכך שיחולו הנסיבות המחמירות, אלא יש צורך בהתקיימות קריטריונים נוספים שיהפכו את הרצח לרצח חריג בחומרתו. אכן לפי **הנחית פרקליט המדינה**, תנאי הסף לעתירה לקבוע שרצח הוא חריג בחומרתו הוא שמדובר ברצח בנסיבות מחמירות, אך יש לזכור שלא כל רצח בנסיבות מחמירות יהיה רצח חריג בחומרתו, אלא רק במקרים חריגים.

46. ב"כ הנאשם הפנה לדברי ההסבר להצעת חוק שחרור על-תנאי ממאסר (תיקון מס' 14) (אסיר עולם שהורשע ברצח חריג בחומרתו), התשע"ד-2014, ה"ח 566 (להלן: "**דברי ההסבר להצעת החוק**"), שם צוין שהצעת החוק אינה מתייחסת לכל רצח שהוא (ואף לא כל רצח שמוצע לקבעו כרצח בנסיבות מחמירות), אלא למעשי רצח חריגים, אכזריים או מרובי קורבנות. הדברים מלמדים על כך שלא די בכך שיש נסיבה מחמירה, אלא יש צורך בהצטברות חריגה של כמה נסיבות. גם **מהנחית פרקליט המדינה** ניתן ללמוד שבקשת התביעה לקבוע שרצח הוא חריג בחומרתו תוגש בזירות ובמשורה, תוך בחינת מכלול הנסיבות. כן צוין **בהנחית פרקליט המדינה** שתנאי הסף שלפיו מדובר ברצח בנסיבות מחמירות, הוא תנאי הכרחי, אך אינו תנאי מספק. רק מקרים חריגים מתוך מקרי הרצח הללו יצדיקו הגשת בקשה לקבוע שהרצח הוא חריג בחומרתו. ב"כ הנאשם הפנה **לפסיקה הרלוונטית** (כפי שתפורט בסעיף 65 להלן), שלפיה רק במקרים בודדים נקבע שרצח הוא חריג בחומרתו, וזאת במקרים של רצח ילדים, כשמדובר בריבוי קורבנות וכשהמעשה החמור בוצע תוך תכנון מוקדם.

47. במקרה הנדון מדובר במעשה רצח אחד, ללא ריבוי קורבנות, שבוצע ללא תכנון מוקדם, אשר התרחש

על רקע ויכוח שבעקבותיו איבד הנאשם שליטה על מעשיו. הנאשם ביצע את המעשה מתוך כוונה ספונטנית שגמלה בליבו על אתר, שתוצאתו הטרגית הוא מותה של התינוקת. העובדה שמדובר ברצח תינוקת נלקח בחשבון במסגרת הרשעת הנאשם ברצח בנסיבות מחמירות. הנסיבה המחמירה אינה הופכת אוטומטית את המעשה לחריג בחומרתו. אם יוחלט שהרצח הוא חריג בחומרתו אך ורק בשל הנסיבה המחמירה, כל רצח בנסיבות מחמירות ייחשב חריג בחומרתו, והחלת סעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר לא תהיה אך ורק במקרים החריגים.

48. הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו. מיד לאחר ביצוע העבירות, עוד בהיותו בבית החולים, הוא נטל אחריות למעשיו והחליט להקל על המתלוננת עד כמה שניתן. לפיכך, לא הערים הנאשם קשיים במתן הגט, ויתר על האפוטרופסות של הפעוטה, והעביר למתלוננת את כל חלקו ברכוש המשותף.

הנאשם הקריא מכתב שכתב למתלוננת שבו הוא הביע צער על הכאב שגרם לה. הוא ביקש את סליחתה של המתלוננת ואת סליחתה של הפעוטה. אובדנה של התינוקת מענה את הנאשם, שכל העת חושב על שתי בנותיו. הנאשם ציין שברגע אחד של טירוף הרס את משפחתו. הנאשם הביע תקווה שהמתלוננת והפעוטה יצליחו לחזור למסלול חייהן, והביע תקווה שהן תימצאנה מזור לטראומה ולייסורים שהן חוות. כמו כן הביע הנאשם צער על הכאב והסבל שגרם לבני המשפחה שלו ושל המתלוננת.

דין והכרעה

49. לאחר ששקלנו את כל השיקולים, החלטנו לכבד את הסדר הטיעון. התרשמנו כי הסדר הטיעון שגובש לאחר משא ומתן ממושך בין הצדדים, לרבות בחינת הפסיקה, נשקל בכובד ראש, תוך התחשבות במכלול השיקולים, כפי שפורטו לפנינו בהרחבה, לרבות בעמדת המתלוננת. אחד השיקולים החשובים שעמד בבסיס ההסדר הוא שמעבר לעצם ההודיה של הנאשם בכתב האישום המקורי (ללא תיקון) ונטילת האחריות למעשים, ההודיה ייתרה את העדת המתלוננת. העדת המתלוננת בשלב של בירור האשמה, הייתה כרוכה בקושי רגשי עצום.

קביעת שיעור הפיצוי

50. על פי הסדר הטיעון הוסכם שהנאשם יחויב בפיצוי, ששיעורו ייקבע על ידי בית המשפט לאחר שמיעת טיעוני ב"כ הצדדים. טענות הצדדים פורטו לעיל, בפסקאות 32-34 ו-43.

51. סעיף 77(א) לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו" (ההדגשות אינן במקור).

52. סעיף 77(א) לחוק העונשין קובע שניתן לחייב נאשם שהורשע לשלם פיצוי לאדם שניזוק בשיעור שלא יעלה על הסכום המרבי הקבוע בחוק, וזאת בגין כל מעשה עבירה שבוצע, בנפרד. מכאן שהמגבלה של פסיקת הפיצוי בשיעור המרבי, חלה על כל מעשה עבירה בנפרד. כך למשל, בע"פ קוטינה הורשע המערער בעבירת רצח המנוח, וכן בעבירת ניסיון רצח בת זוגו של המנוח (אירוע שבו דרס המערער בנהיגתו שני אנשים). בית המשפט המחוזי חייב את המערער בפיצוי המרבי הקבוע בחוק בגין כל אחת מהעבירות בנפרד: בגין עבירת רצח המנוח נפסק הפיצוי המרבי להורי המנוח; ובגין עבירת הניסיון לרצח נפסק פיצוי בשיעור המרבי לטובת נפגעת העבירה, היא בת זוגו של המנוח. בית המשפט העליון קבע ש"פסיקת פיצויים זו תואמת את האמור בסעיף 77(א) לחוק העונשין לגבי פיצוי קורבן מרביים. סעיף זה קובע, כי בית המשפט שהרשיע את הנאשם 'רשאי... לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות בהן הורשע, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו'..."

בתפ"ח (מחוזי ב"ש) 53758-07-13 מדינת ישראל נ' אמטיראת (15.12.15) (להלן: "תפ"ח אמטיראת") הורשע הנאשם, בין היתר, בשתי עבירות רצח של שתי בנותיו. בית המשפט קבע שיש לפסוק לאם הבנות פיצוי מרבי, בנפרד, בגין כל אחד ממעשי הרצח. לטובת אותה נפגעת עבירה נפסקו אפוא שני סכומי פיצוי, כל אחד מהם בשיעור המרבי הקבוע בחוק (יוער שהנאשם הגיש לבית המשפט העליון ערעור על ההרשעה שנדחה, ולא נדונה שאלת שיעור הפיצוי) (ע"פ 756/16 אמטיראת נ' מדינת ישראל (17.4.18) (להלן: "ע"פ אמטיראת")).

53. במקרה שלפנינו הורשע הנאשם בשלושה מעשי עבירה נפרדים שכל אחד מהם בוצע כנגד גופו של קורבן אחר: רצח התינוקת; ניסיון הרצח של המתלוננת וניסיון הרצח של הפעוטה. מכאן, יש לחייב את הנאשם בפיצוי נפגעי העבירה לגבי כל אחד ממעשי העבירה בנפרד.

54. אנו דוחים את עתירת ההגנה להימנע מפסיקת פיצוי בתיק הפלילי בשל הסכומים ששולמו במסגרת ההליך האזרחי, וכן דוחים אנו את העתירה החלופית להתחשב בכך בקביעת שיעור הפיצוי בהליך הפלילי. מדובר בשני הליכים נפרדים שתכליתם שונה. הפיצוי הנפסק לפי סעיף 77(א) לחוק העונשין הוא בעל אופי עונשי, ונועד לפצות את נפגעי העבירה באופן מהיר יחסית בגין הנזק או הסבל שנגרם להן כתוצאה מהעבירות שביצע הנאשם ולסייע לו בשיקום חייו (ר' ע"פ 5857/19 מדינת ישראל נ' אמנאל טקיה (25.1.21) וע"א 6485/18 מדינת ישראל נ' פלוני (26.12.19)). לעומת זאת, ההליך האזרחי עוסק בזכויות הרכושיות של בני המשפחה עם פירוק קשר הנישואין בין המתלוננת ובין הנאשם.

מצבו הכלכלי של הנאשם: על פי פסיקת בית המשפט העליון סכום הפיצוי הנפסק לנפגעי עבירה אינו נקבע בזיקה ליכולתו הכלכלית של הנאשם (ר' פסקה 112 בע"פ 4737/18 ברק נגד נ' מדינת ישראל (12.5.20)).

רצח חריג בחומרתו

55. הסמכות לקצוב עונש מאסר עולם מסורה לנשיא המדינה, במסגרת סמכות החנינה וההקלה בעונשם של עבריינים. כדי לסייע לנשיא להפעיל את סמכותו בצורה מושכלת, חוקק חוק שחרור על-תנאי ממאסר. פרק ה' לחוק מסדיר את פעולתה של ועדת שחרורים מיוחדת, שממליצה לנשיא המדינה לעניין קציבת עונשי מאסר עולם (ר' חוק יסוד: נשיא המדינה ודברי ההסבר להצעת החוק).

56. סעיף 29(א) לחוק שחרור על-תנאי ממאסר קובע שוועדת שחרורים מיוחדת רשאית, לבקשתו של אסיר עולם, להמליץ לפני נשיא המדינה להקל בעונשו של האסיר באמצעות המרת עונשו בעונש מאסר קצוב, וזאת לאחר שחלפו לפחות שבע שנים מהיום שהחל האסיר לרצות את מאסרו, ובלבד שהתקופה שתמליץ הוועדה לקצוב לא תפחת מ- 30 שנים.

57. סעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר קובע כך:

30ב. (א) בית משפט שהרשיע אדם ברצח רשאי לקבוע, לעניין המלצה לקציבת עונש מאסר עולם, שאותו אדם ביצע את המעשה בנסיבות חריגות בחומרתן.

(ב) קבע בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 29 בשינויים אלה:

(1) על אף האמור בסעיף קטן (א), ועדת שחרורים מיוחדת לא תמליץ להקל בעונשו של האסיר בטרם חלפו לפחות 15 שנים מהיום שבו החל לשאת את מאסרו, ובלבד שהתקופה שתמליץ לקצוב לא תפחת מ-40 שנים;

(2) בסעיפים קטנים (ב) ו-(ה), במקום "מ-30 שנים" יקראו "מ-40 שנים".

58. בדברי ההסבר להצעת החוק נכתב כי "מטרת הצעת החוק היא לקבוע הסדר מחמיר מהקבוע היום בחוק לגבי אסירי עולם שבית המשפט החליט כי ביצעו רצח בנסיבות חריגות בחומרתן. ההצעה אינה מתייחסת לכל רצח שהוא (ואף לא לכל רצח שמוצע לקבעו כרצח בנסיבות מחמירות כהצעת חוק העונשין (תיקון מס' 119) (עבירות המתה)...", אלא למעשי רצח חריגים, אכזריים או מרובי קורבנות".

59. בפרוטוקול וועדת החוקה, חוק ומשפט הובאו דוגמאות למקרי רצח שבהם הרצח הוא חריג בחומרתו: רצח משפחת אושרנקו, רצח משפחת פוגל ורצח רוז פיזם.

60. **בהנחית פרקליט המדינה** צוין כי תכלית ההנחיה היא לקבוע קווים מנחים באשר לנסיבות שבהן תבקש התביעה לקבוע שהרצח הוא חריג בחומרתו. כאשר מתקיימות נסיבות שבהן מעבר לפגיעה בערך העליון של קדושת החיים, כרוך מעשה העבירה גם בפגיעה בערכים חברתיים מובהקים נוספים, ראוי שאלה יקבלו ביטוי במסגרת התנאים לקיצור העונש על ידי ועדת השחרורים. כך לדוגמה, כאשר מדובר

במקרי רצח שנסיבותיהם אכזריות באופן מיוחד, ברצח מרובה קורבנות או שקיים אינטרס ציבורי משמעותי אחר שמצדיק את הגבלת סמכות וועדת השחרורים. בקשה לקבוע שהרצח חריג בחומרתו תוגש בזהירות ובמשורה, תוך בחינת מכלול הנסיבות. תנאי הסף להגשת הבקשה הוא שהרצח הוא "רצח בנסיבות מחמירות", לפי סעיף 301א לחוק העונשין. אף שתנאי זה הוא תנאי הכרחי, אין לראות בו תנאי מספיק, ורק במקרים חריגים מתוך מקרי הרצח הללו יהיה מוצדק להגיש את הבקשה.

סעיף 9 להנחיית פרקליט המדינה קובע נסיבות שבהתקיים אחת מהן או יותר, תשקול התביעה לבקש להכריז על הרצח כרצח חריג בחומרתו (אין מדובר ברשימה ממצה): רצח מכוון של ילדים צעירים או חסרי ישע, במיוחד כשהרוצח היה קרוב משפחה או אחראי או אפוסטרופוס של הנרצח; רצח הורה שנעשה בכוונה תחילה, בהיעדר נסיבות מקלות; רצח מרובה קורבנות; רצח שבוצע בכוונה לרצוח רבים אף אם הביא למותו של קורבן בודד, במיוחד אם בוצע מתוך מניע אידיאולוגי או גזעני, ממניע של שנאה לקבוצה מסוימת או כשכל הקורבנות הפוטנציאליים או חלקם היו בני אותו "תא משפחתי"; רצח שבוצע באכזריות קשה או חריגה במיוחד ועוד.

61. בית המשפט העליון קבע כי מצד אחד יש ליישם את סעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר במשורה, ומצד שני, הצטברות של מספר רכיבים בעלי חומרה יתרה אינה תנאי להפעלת הסעיף (ר' ע"פ 4039/19 נחמני נ' מדינת ישראל (17.3.21) (להלן: "ע"פ נחמני"), ע"פ 1900/18 ילמה נ' מדינת ישראל (6.10.19) (להלן: "ע"פ ילמה") וע"פ 7899/16 אבו חאשיה נ' מדינת ישראל (16.10.18) (להלן: "ע"פ אבו חאשיה")).

62. **"...אין ספק כי כל מקרה יבחן בהתאם לנסיבותיו ואין לקבוע מסגרת נוקשה של קטגוריות עליהן יחול הסעיף. עם זאת, ניתן למנות כאמור נסיבות חריגות בחומרתן המצדיקות עיכוב עיתוי המלצת ועדת השחרורים והגבלת תקופת קציבת עונש מאסר עולם: אלימות וברוטאליות חריגות במיוחד; אכזריות קיצונית והתעללות נפשית ופיזית של הנאשם בקורבן; ביצוע רצח על ידי קרובו של הקורבן; רצח או ניסיון רצח של קורבנות רבים; היות הקורבנות צעירים או היותם חסרי ישע; תקיפה (ובכלל זה תקיפה מינית) ברוטאלית שקדמה לרצח. למותר לציין כי אין מדובר ברשימה סגורה..."** (ר' ע"פ ילמה לעיל).

63. בית המשפט העליון התייחס ליחס בין הרשעה לפי סעיף 301א לחוק העונשין בגין "רצח בנסיבות מחמירות", ובין קביעה בגזר הדין לפי סעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר שהרצח הוא רצח חריג בחומרתו:

"...היחס בין הרשעה לפי סעיף 301א לחוק העונשין בגין "רצח בנסיבות מחמירות", לבין קביעה בגזר הדין לפי סעיף 30ב לחוק שחרור על תנאי שהרצח בוצע "בנסיבות חריגות בחומרתן" טרם נדון. עם זאת, נדמה כי ניתן ללמוד על אודות נסיבות חמורות של רצח בעיני המחוקק מאלה המפורטות בסעיף 301א לחוק העונשין גם לעניין סעיף 30ב לחוק שחרור על תנאי. בין היתר

פורטו נסיבות המהדהדות את המאפיינים שעלו מפסיקת בתי המשפט עד כה בקביעה לפי סעיף 30ב, כפי שתואר לעיל. היינו: המעשה נעשה באכזריות מיוחדת או תוך התעללות גופנית או נפשית בקורבן (ס"ק 7); הקורבן חסר ישע, קטין שטרם מלאו לו 14 שנים או קטין שעובר העבירה אחראי עליו (ס"ק 8) ועוד..." (ר' ע"פ ילמה לעיל).

64. בע"פ 8363/19 גרנות נ' מדינת ישראל (8.6.21) (שניתן לאחר ע"פ ילמה לעיל) התייחס בית המשפט העליון ליחס בין רצח בנסיבות מחמירות, שהנסיבה המחמירה היא שהרצח נעשה "באכזריות מיוחדת", לפי סעיף 301א(7) לחוק העונשין, ובין סעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, שהנסיבה שבגינה תבקש התביעה לקבוע שהרצח חריג בחומרתו תהיה על פי סעיף 9(5) להנחית פרקליט המדינה: "רצח שבוצע באכזריות קשה או חריגה באופן מיוחד. כך לדוגמה, כשהרוצח התעלל בקורבן או בגופתו בסמוך לרציחתו, או כשהדרך הספציפית בה בוצעה ההמתה הייתה אכזרית במיוחד".

בית המשפט העליון עמד על כך שנסיבה זו כמעט זהה ללשון הסעיף בחוק העונשין, ואולם, דמיון זה עלול להיות מטעה. סעיף 301א(7) ממוקד יותר במידת אכזריותו של מעשה הרצח, ואילו סעיף 30ב מתמקד בהיות מעשה הרצח חריג. כמו כן, לפי דברי ההסבר להצעת החוק, סעיף 30ב אינו חל על כל רצח שהוא, ואף לא על חל על כל רצח בנסיבות מחמירות. בהנחיית פרקליט המדינה נקבע תנאי סף להגשת בקשה לקבוע שרצח הוא חריג בחומרתו, והוא שהנאשם הורשע ברצח בנסיבות מחמירות. מדובר בתנאי הכרחי, אך לא מספיק. בנוסף, תכלית שני דברי החקיקה שונה. מיקוד מרכזי בחוק שחרור על תנאי הוא הציבור בכללותו. החוק שם דגש מיוחד על מבצע העבירה ולעיתים מעניק את הבכורה לשיקולים הנוגעים לאינטרס הציבורי. לעומת זאת, סעיף 301א(7) לחוק העונשין שם את הזרקור על קורבן העבירה. על בית המשפט לבחון את מעשה הרצח על פי החוויה שהקורבן עבר.

65. ב"כ הצדדים הפנו לפסיקת בית המשפט העליון ולפסיקת בתי המשפט המחוזיים, שמהם ביקשו ללמוד מה יחשב כרצח חריג בחומרתו, בין היתר הפנו ב"כ הצדדים לפסיקה כדלקמן:

א. ע"פ נחמני לעיל: המערער הורשע ברצח בכוונה תחילה ובמעשה סדום (פרשת הנערה נועה אייל). המערער ביצע במנוחה, נערה בת 17, שנקלעה בדרכו, מעשה סדום אלים ואכזרי, בעודה כפופה וחסרת אונים. לאחר שסיים המערער לבצע במנוחה את זממו, רוצץ את ראשה באמצעות חפץ קשה, כך ש"כל הגולגולת הייתה מרוסקת". בית המשפט העליון קבע שאין בכוחן של מילים לתאר את התופת שהעביר המערער את המנוחה ברגעיה האחרונים. לנוכח האמור, קבע בית המשפט שמדובר ברצח חריג בחומרתו. נסיבות הרצח אינן מתמצות באופן ההמתה, אלא כוללות גם את הנסיבות שאפפו אותה. לכן לא היה מקום לקבל את טענת המערער שלפיה בבחינת נסיבות הרצח, אין להתחשב בביצוע האכזרי של עבירת המין.

ב. ע"פ ילמה לעיל: המערער הורשע ברצח בכוונה תחילה ובאינוס. בית המשפט העליון עמד על כך שהמעשים שאותם ביצע המערער הם מהחמורים והמזעזעים שניתן להיתקל בהם. המערער תקף את המנוחה, שגרה בסמיכות אליו, וגרם לה לחבלות רבות. הוא ביצע במנוחה מעשה סדום ואנס אותה.

בהמשך, דקר אותה פעמים רבות וגרם למותה. לאחר מותה אפשר המערער לכלבתו להשחית את גופתה, וניסה לבתר אותה באמצעות מסור, הכול בשוויון נפש מצמרר, תוך רמיסת כל זכר לכבודה של המנוחה ולאנושיותה. מעשיו הברוטאליים של המערער פגעו בערכים החברתיים היסודיים ביותר של החברה. בית המשפט העליון קבע שבדין קבע בית המשפט המחוזי שהרצח הוא רצח חריג בחומרתו.

ג. רע"ב 3340/16 **גנאמה נ' מדינת ישראל** (22.5.16): המבקש הורשע בחטיפה וברצח הנער דני כץ ז"ל. יצוין שבעת הרשעת המבקש, טרם נחקק סעיף 30 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, ואולם בית המשפט התייחס בהחלטתו לסעיף זה. בית המשפט העליון עמד על כך שמדובר בפרשה מזוויעה ואכזרית, שהוגדרה בצדק על ידי וועדת השחרורים כ"טראומה לאומית". בשל הנסיבות החריגות של חומרת הפרשה, יש להניח, במידה רבה של סבירות, שאילו סעיף 30 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר היה קיים בשעתו, כשהורשע המבקש בביצוע הרצח, היה קובע בית המשפט שמדובר ברצח חריג בחומרתו.

ד. תפ"ח **אמטיראת** לעיל (כאמור ערעורו של הנאשם נדחה במסגרת **ע"פ אמטיראת**): הנאשם הורשע בשתי עבירות רצח של שתי בנותיו הרכות בשנים, וכן בעבירות קשירת קשר לפשע, חטיפה לשם סחיטה, כליאת שווא, סחיטה בכוח ובאיומים, הנוגעות לחטיפת אחיה של אם הבנות המנוחות, במטרה לסחוט את האם שהבנות היו בחזקתה ולהניע אותה למסור את הבנות המנוחות, אחרת לא ישיב הנאשם את אחיה החטוף. בנוסף, הורשע הנאשם בעבירות של קשירת קשר, חטיפה לשם כליאה, כליאת שווא, סחיטה בכוח ובאיומים ותקיפה בנסיבות מחמירות, בנוגע לחטיפתו, תקיפתו וכליאתו של אחיינו, מספר ימים עובר לרצח, בשל החשד שהאחין סייע לקיים מפגשים בין האם לבנות המנוחות. בית המשפט קבע שמדובר בסאגה מזעזעת של מסכת אלימות מילולית ופיזית, התעמרות והתעללות שהפעיל הנאשם כלפי הסובבים אותו, לאורך שנים, שבסופה רצח את שתי בנותיו הרכות בשנים והותירן תלויות. מדובר ברצח חריג בחומרתו: גילן של הבנות הפעוטות (שנתיים ושלוש), אופן אכזרי של ביצוע המעשה והעובדה כי מדובר בשני קורבנות. **"רצח ילדים רכים בשנים על ידי הוריהם הוא רצח חריג בחומרתו מיסודו ועוד יותר כאשר הרצח נעשה מתוך מניע, כוונה והכנה מוקדמים"**.

ה. תפ"ח (מחוזי מרכז) 9248-07-14 **מדינת ישראל נ' לוי** (5.6.16): הנאשם הורשע ברצח שני ילדיו בני 10 ו-11. ילדיו של הנאשם הגיעו לישראל לצורך שהייה במשמורת של הנאשם לתקופת הקיץ. מדובר ברצח אכזרי באופן ביצועו: הנאשם שיסף את גרונותיהם של ילדיו בזה אחר זה, תוך תכנון מוקדם ומוקפד של רכישת האביזרים הדרושים לרצח, דבר המעיד שעוד לפני נחיתת הילדים בישראל, ידע הנאשם כיצד בכוונתו לבצע את הרצח. המניע לביצוע הרצח הוא הכעס של הנאשם על גרושתו, אם ילדיו, הרצון לנקום בה אחרי שעזבה אותו והרחיקה אותו מילדיו, ולדבריו לא עמדה בהסדרי הביקורים. בית המשפט המחוזי קבע שמדובר ברצח חריג בחומרתו.

ו. תפ"ח **סלע** לעיל: הנאשם הורשע בארבע עבירות רצח ועבירת ניסיון רצח. הנאשם רצח את אשתו, שני ילדיו וילד נוסף, ואף ניסה לרצוח עוד ילד. בית המשפט המחוזי קבע שמדובר ברצח חריג בחומרתו,

וזאת עקב ריבוי הקורבנות, גילם של הנפגעים: שני תינוקות וקטין, רציחת האב את ילדיו והאכזריות בביצוע ארבעה מעשי רצח, בזה אחר זה, וניסיון רצח נוסף.

66. לאחר שקילת טיעוני ב"כ הצדדים, אנו קובעים כי מעשה הרצח בנסיבות מחמירות שבו הורשע הנאשם בהליך שלפנינו הוא מקרה מובהק של רצח חריג בחומרתו.

להלן נימוקינו:

67. כפי שפורט בחלק המשפטי לעיל, הבסיס הוא ההרשעה ברצח בנסיבות מחמירות. הנסיבות המחמירות ממוקדות יותר במידת אכזריותו של הרצח, ואילו סעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר מתמקד בהיות הרצח חריג בחומרתו.

68. בענייננו, על רקע ויכוח של מה בכך בין הנאשם למתלוננת, קטלה ידו הרעה של הנאשם את חייה של בתו התינוקת, דמו ובשרו. ניצן שהחל ללבלב נתלש באכזריות בלתי אנושית המקוממת כל לב. בשלב הראשון של האירוע ישבה המתלוננת על הספה כשהתינוקת בזרועותיה, ובאותן נסיבות היכה הנאשם את המתלוננת מכת אגרוף בפניה, דחף אותה וחנק אותה. המתלוננת ניסתה להדוף את הנאשם ממנה, כשהתינוקת נמצאת בעין הסערה. בשלב השני, לאחר שהנאשם נטל את הסכין, הוא דקר את המתלוננת מספר פעמים בצווארה כשהתינוקת בידיה. תוך כדי שהמתלוננת נפלה ארצה, נתלשה התינוקת מידיה ונותרה שכובה על הספה נטולת כל הגנה. בהמשך, לנגד עיני התינוקת, המשיך הנאשם לדקור את המתלוננת. לאחר מכן, בנחישות ובאכזריות מתמשכת, מקפיאת דם ובלתי נתפסת, מבלי ששעה לזעקות השבר של בנות המשפחה, דקר הנאשם את התינוקת למוות בחזה ובצוואר שלה, וזאת לאחר שאיבדה את אחיזת אימה שהייתה מעטפת ההגנה שלה. מיד לאחר מכן דקר הנאשם את הפעוטה באמצעות הסכין מספר פעמים בצווארה ובפלג גופה העליון, ולאחר מכן שב ודקר את המתלוננת באמצעות הסכין פעמיים, כשהוא מנסה למנוע ממנה להזעיק עזרה, וכן חנק את הפעוטה. הנאשם מעל באמון של בנות משפחתו, וכן במעמד, בתפקיד ובאחריות המוטלת עליו כהורה לגדל את ילדו בביטחון ובאהבה ולהגן עליו מכל רע.

69. הנאשם קטל אפוא את חייה של התינוקת לנגד עיניהן של אמה ואחותה הפעוטה, שאת שתיהן הוא ניסה לרצוח, ובכך חפץ, באבחה, להשמיד את כל התא המשפחתי. נציין כי ב"כ הנאשם ביקש לערוך הבחנה בין מקרים שבהם נקבע בפסיקה שהרצח הוא חריג בחומרתו גם בשל ריבוי הקורבנות, לבין המקרה דנן. אנו סבורים כי על בית המשפט לשוות לנגד עיניו את כלל הנסיבות שאפפו את האירוע, כאשר ריבוי הקורבנות בעבירת הרצח הוא אחת הנסיבות שנשקלות על ידי בית המשפט. כפי שפורט, בוצע הרצח לעיני האם והאחות הפעוטה, שתי נפגעות העבירה, שאת הכאב והטראומה תישאנה עימן לעד. במעשיו פגע הנאשם בערכים היסודיים והמקודשים של החברה: נטילת חייה של התינוקת והפגיעות באשתו ובבתו הפעוטה כדי לגרום למותו, ובכך להביא לאובדנו של התא משפחתי.

70. סוף דבר, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים, כדלקמן:

א. מאסר עולם, החל מיום מעצרו של הנאשם: 6.3.20.

ב. מאסר בפועל למשך 20 שנים.

תקופת מאסר זו זה תרוצה במצטבר לעונש המאסר עולם.

ג. פיצוי לנפגעות העבירה, כדלקמן:

בגין עבירת רצח התינוקת: פיצוי בסך 258,000 ₪, שיחולק בין המתלוננת ובין הפעוטה בחלקים שווים.

בגין עבירת ניסיון הרצח של המתלוננת: פיצוי למתלוננת בסך 200,000 ₪.

בגין עבירת ניסיון הרצח של הפעוטה: פיצוי בסך 200,000 ₪, שיחולק בין המתלוננת ובין הפעוטה בחלקים שווים.

בהיות הפעוטה קטינה, יועברו סכומי הפיצוי שנפסקו לטובת הפעוטה לאימה המתלוננת. המתלוננת תפתח חשבון בנק על שם הפעוטה, שאליו יועברו הכספים, והם יוחזקו באופן זה עד אשר ימלאו לפעוטה 18 שנים. כל עוד הפעוטה היא קטינה, תוכל האם להשתמש בכספי הפיצוי לצורך מתן טיפול לקטינה. סכום הפיצוי שנפסקו לטובת המתלוננת יועברו אליה.

הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט לא יאוחר מיום 15.3.22. ב"כ המאשימה תעביר למזכירות בית המשפט את פרטי המתלוננת.

ד. אנו קובעים כי מעשה הרצח שביצע הנאשם בוצע בנסיבות חריגות בחומרתן, כמשמעותן בסעיף 30ב לחוק שחרור על-תנאי ממאסר.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה טבת תשפ"ב, 29 דצמבר 2021, במעמד הצדדים.

מיכאל תמיר, שופט

מיכל ברק-נבו,
שופטת

ליאורה ברודי, שופטת
סג"נ, אב"ד